

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/113
KARAR NO : 1987/117

ÖZET: Asker kişi tarafından işlenen ve Askerî Ceza Kanununca, Türk Ceza Kanununa yapılan atıf uyarınca askerî suç kapsamına giren suça ait davanın Askerî yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

TCK, 430 maddesi.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanıklar : Mehmet Akman, Yılmaz Talan

O L A Y : 31.12.1986 tarihinde astsubay olan sanıkların; reşit olmayan mağdure H.A.yı, sanıklardan Hv. Astb. Mehmet Akman'ın evinde alıkoydukları

ileri sürülerek, eylemlerine uyan TCK.nun 430/2. maddesine göre cezalandırılmaları istemiyle, Kütahya C. Savcılığınca haklarında kamu davası açılmıştır.

Kütahya Asliye Ceza Mahkemesi; 21.10.1987 gününde, 1987/7-778 sayı ile; sanıkların asker kişi oldukları, atılı suçun TCK.nun 8. babında yer aldığı, Askerî Ceza Kanunu'nun 152. maddesi gereğince bu suça ait davaya bakmanın askerî mahkemenin görevine girdiği gerekçesiyle mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Eskişehir 1. Taktik Hava Kuvveti Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 18.11.1987 gününde, 1987/706-523 sayı ile; atılı suç TCK.nun 8. babında yer alıyorsa da; Askerî Ceza Kanunu'nun 152. maddesinin; sözkonusu suçlardan yalnız ırz ve iffete tecavüz teşkil eden suçlardan bahsettiği, ırz ve iffete tecavüz olmaksızın sırf alıkoyma suçunun bu madde kapsamına girmediği, davada adli yargı yerinin görevli olduğu kanısına vararak, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasanın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına kararlaştırmıştır.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, Uzel Kızılkılıç, Yavuz T. Özgen, Nursefa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı, 28.12.1987 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in Askerî Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Askerî Ceza Kanununun 1. maddesinde de belirtildiği üzere, bu kanunda yazılı suçlar, askerî suç olduğu gibi, Türk Ceza Kanunu'nda yazılı olupta, bu kanuna Askerî Ceza Kanununca atıf yapılan suçlarda "askerî suç" sayılırlar.

Sanıklar astsubay olup, 353 sayılı Kanununun 10. maddesinde yazılı asker kişilerden olduğundan, görevli yargı yerinin belirlenmesinde, öncelikle aynı Kanunun 9. maddesinin gözönünde tutulması gerekir. Adı geçen maddeye göre, askerî mahkemeler, kanunlarda aksi yazılı olmadıkça, asker kişilerin askerî olan suçları ile bunların asker kişiler aleyhine ve askeri mahallerde yapmış oldukları askerî hizmet ve görev-

leri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakmakla görevlidirler.

İnceleme konusu olayda, sanıklara atılı suç; Türk Ceza Kanununun 430/2. maddesine mümas alıkoyma suçudur. Askerî Ceza Kanununun 152. maddesinde "ırz ve iffete tecavüz edenler" başlığı altında, "ırz ve iffete tecavüz eden askerî şahıslar hakkında TCK.nun 8. babında yazılı cezalar tatbik olunur." hükmü mevcuttur. Bu itibarla öncelikle sanıklara atılı suçun Askerî Ceza Kanununun 152. maddesi kapsamına giren nitelikte olup, olmadığıнын tesbiti gerekir.

Askerî Ceza Kanununun 152. maddesi, bu kanunun 3. bab, 11. faslında ve "askerlik haysiyetine ve şerefine dokunan suçlar" başlığı altında yer alıp, maddenin başında da "ırz ve iffete tecavüz edenler" ibaresi mevcuttur.

Askerî Ceza Kanununun 152. maddesinde aynen "ırz ve iffete tecavüz eden askerî şahıslar hakkında Türk Ceza Kanununun 8. babında yazılı cezalar tatbik olunur" denilmektedir. Askerî Ceza Kanununun işbu maddesinde Türk Ceza Kanunu maddelerine ve fasıllarına ayrı ayrı atıfta bulunulmayıp, suçun niteliği, "ırz ve iffete tecavüz eden" şeklinde açıklandıktan sonra Türk Ceza Kanununun 8. babında yazılı cezaların uygulanacağı belirtilip doğrudan bu bab'a atıfta bulunulduğuna ve sanıklara isnat olunan ve görev uyuşmazlığına konu olan TCK.nun 430/2. maddesinde yazılı suç, sözü edilen 8. babta yer aldığına göre, atılı suç Askerî Ceza Kanununun 152. maddesi kapsamına giren askerî bir suç olmaktadır.

Öte yandan burada önemli olan ve açıklığa kavuşturulması gereken bir hususta, adı geçen maddede kanuni unsurları gösterilen "bir yerde alıkoyma" suçunun ırz ve iffete tecavüz niteliğinde bir suç olup olmadığı bu yönüyle suçun askerî suç kapsamına girip girmediğinin tesbitidir.

Askerî Ceza Kanununun 152. maddesi ile atıfta bulunduğu, TCK.nun 8. babı "adabı umumiye ve nizamı aile aleyhine cürümler" başlığını taşımakta ve bu babın 1. faslı cebren ırza geçen, küçükleri baştan çıkararak ve iffete tecavüz edenlerin eylemlerini kapsamaktadır ki, bu eylemlerin ırz ve iffete tecavüz niteliğinde olduğu kuşkusuzdur.

Aynı babın 2. faslında yer alan gerek 429., gerekse 430. maddelerde "şehvet hissi veya evlenme maksadıyla kaçırmak veya alıkoymak" suçları tecziye edilmiştir. Bu eylemlerin de "ırz ve iffete tecavüz" unsurları taşıdığı açıktır. Esasen kanun koyucunun amacı sadece Türk Ceza Kanununun 8. babı 1. faslındaki eylemleri atıf yapmak değildir. Böyle olsaydı bab'ta yer alan müşterek hükümlerin uygulanma olanağı kalmazdı.

Bu itibarla; gerek anılan müşterek hükümlerin uygulanması, gerekse kanun koyucunun asıl amacı nazara alındığında, Askerî Ceza Kanununun 152. maddesinin başlığında da belirtildiği gibi, askerî şahısların ırz ve iffete tecavüz teşkil eden fiillerinden dolayı askerî yargı yerlerinde yargılanmalarının yasa koyucu tarafından kabul edildiği sonucuna varılmaktadır.

Irz ve iffete tecavüz genellikle bir kimsenin başları tarafından dokunulmaması ve saygı gösterilmesi gereken, özellikle de cinsel konularda namusuna yönelik saldırı, el uzatma ve sataşmadır. Dava konusu edilen TCK.nun 430/1. maddesinde yazılı "bir yerde alıkoyma" suçunun unsurları arasında yer alan "cebir ve şiddet veya tehdit veya hile ile şehvet hissi veya evlenme maksadıyla bir yerde alıkoyma" deyimleri tümü ile birlikte değerlendirildiğinde "bir yerde alıkonulan" ferdin başları tarafından dokunulmaması gereken namusuna, irz ve iffetine tecavüz edilmiş olduğunun kabulü gerekmektedir. Diğer taraftan aynı maddenin 2. fıkrasında; reşit olmayan kimselerin bu his ve niyetlerle alıkonulmasının kendi rızaları ile olması halinde de suç sayılarak cezalandırılması yoluna gidilmiş olması, kanun koyucu tarafından bu nev'i suçların "umumi adaba dolayısıyla "iffete tecavüz" olarak kabul edildiğini göstermektedir. Bu itibarla TCK.nun 430/2. maddede yer alan, reşit olmayan kimsenin cebir ve şiddet veya tehdit veya hile olmaksızın kendi rızası ile şehvet hissi veya evlenme maksadıyla, kaçırılmış veya bir yerde alıkonulmuş olması; sonucu itibariyle irz ve iffete tecavüz teşkil etmesine göre, asker kişi tarafından işlenen bu suçun askerlik şeref ve haysiyetine dokunan suçlardan olduğu ve Askerî Ceza Kanununun 152. maddesi kapsamındaki askerî suçlardan bulunduğu kabulü gerekir.

Açıklanan nedenlerle asker kişi tarafından işlenen ve askerî suç olduğu yukarıda belirlenen suça ait davanın askerî yargı yerinde görülmesi gerektiğinden, Eskişehir 1. Taktik Hava Kuvvet Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin başvurusunun reddine karar verilmelidir.

SONUC : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Askerî Yargı yerinde çözülmesi gerektiğine, bu nedenle Eskişehir 1. Taktik Hava Kuvvet Komutanlığı Askerî Mahkemesi'nin 2247 sayılı Kanunun 19. maddesine göre yaptığı 18.11.1987 günlü, 1987/706-523 sayılı Başvurusunun reddine, 28.12.1987 tarihinde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin Metin

Üye
Mebrure Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Uzel Kızılkıncı

Üye
Yavuz T. Özgen

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr.Önder Ayhan